

Infrastrukturdepartementet

Dnr I2021/02884

i.remissvar@regeringskansliet.se
i.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

Storsthlm är inte remissinstans men lämnar ändå synpunkter på remissen utifrån Storsthlm's roll som samverkansorganisation för Stockholms läns kommuner.

Sammanfattning av Storsthlm's synpunkter

- Stockholms län behöver tilldelas ytterligare medel i den nationella planen för att ge förutsättningar att möta behoven av utvecklade transportsystem. Det krävs större insatser för att ge förbättrad kapacitet i transportsystemet i Stockholms län och för att stödja omställningen till hållbara transporter. Vi ser positivt på att de ökade satsningar som finns i Trafikverkets förslag, men att andelen medel till länet ändå är otillräckliga utifrån behoven.
- Transportsystemet behöver elektrifieras och digitaliseras för att skapa ett modernt, effektivt och hållbart transportsystem. Utbyggnad av laddinfrastruktur bör ingå i planen.
- Utveckling och innovationer behöver stimuleras och ges förutsättningar att genomföras i syfte att öka effektivitet, kvalitet och hållbarhet i transportsystemet.
- Stambanorna bör finansieras utanför den nationella transportplanen för att undvika att andra nödvändiga investeringar trängs undan.
- Samordning och dialog mellan Trafikverket, Region Stockholm och länets kommuner behöver prioriteras högre för att förbättra planprocesser och finansiering.
- Flera objekt som är viktiga för transportsystemet i Stockholms län saknas i förslaget till nationell plan. Det är en allvarlig brist som riskerar att få långtgående negativa effekter. I förslaget saknas tillräckliga satsningar på viktiga knutpunkter och sträckor som skapar stor nationell nytta för gods- och persontransporter.

Beskrivning av synpunkterna

Stockholms län behöver tilldelas ytterligare medel

Storsthlm beklagar att Stockholmsregionens tillväxt, bostadsbyggande och regionala utveckling inte prioriteras tillräckligt mycket i förslaget. Trafikverkets prioriteringar är å ena sidan en konsekvens av regeringens direktiv, å andra sidan har Trafikverket gjort val som leder till felaktiga slutsatser och förslag. Stockholmsregionen har unika förutsättningar och utmaningar för att klara tillväxt, befolkningsökningar, en hållbar utveckling och ett kraftigt ökat bostadsbyggande.

De ökade satsningar som finns i Trafikverkets förslag är välbehövliga och kommer att bidra till den nationella utvecklingen av transportsystemet. Det är dock en svaghet i förslaget att det regionala perspektivet ges så begränsat utrymme i förhållande till det nationella perspektivet. Stockholmsregionens behov och förutsättningar beskrivs inte och motsvaras inte av åtgärdsförslag i tillräcklig omfattning. Inom storstadslandet görs en mycket stor andel av transporter, vilket motiverar ett större utrymme i planen.

Storsthlm anser att Stockholms län behöver tilldelas ytterligare medel i den nationella planen för att ge förutsättningar att möta behovet av ett utvecklat transportsystem. Det krävs större kapacitetshöjande insatser och fler åtgärder för att stödja omställningen till hållbara transporter.

Stärkta satsningar på elektrifiering och digitalisering

Storsthlm anser att den nationella planen ska bidra till att uppnå transportsektorns klimatmål. För att nå uppsatta mål krävs fortsatta satsningar på elektrifieringen av transportsektorn, liksom fortsatta satsningar på digitalisering. Det finns inte tillräckliga utvecklingsinsatser i förslaget till nationell plan. I flera kommuner görs betydande satsningar på utbyggnaden av laddinfrastruktur, vilket behöver ha sin motsvarighet i den nationella planen.

Storsthlm anser att transportsystemet behöver elektrifieras och digitaliseras för att skapa ett modernt, effektivt och hållbart transportsystem. Utbyggnad av laddinfrastruktur bör ingå i planen.

Ökade satsningar på utveckling och innovation

Trafikverket konstaterar att ”det begränsade utrymmet inom utvecklingsanslaget innebär att ett stort antal kostnadseffektiva åtgärder inte kunnat inrymmas i planförslaget”. Det innebär att Trafikverket har utelämnat flera möjliga satsningar som skulle bidragit till ökad kapacitet, effektivare utnyttjande, stärkt innovation och i allmänhet bättre måluppfyllelse gällande de transportpolitiska målen.

Storsthlm anser att utveckling och innovationer behöver stimuleras och ges förutsättningar att genomföras i syfte att öka effektivitet, kvalitet och hållbarhet i transportsystemet.

Stambanorna bör finansieras utanför nationell plan

Genomgående i planförslaget finns en låsning som till stor del orsakas av de stora investeringar som rör stambanorna. Det begränsar utrymmet och tränger undan andra nödvändiga investeringar. Satsningen på nya stambanor bör vara högt prioriterat, men det bör övervägas om finansieringen kan ske på annat sätt än inom nationell plan.

Storsthlm anser att stambanorna bör finansieras utanför den nationella transportplanen för att undvika att andra nödvändiga investeringar trängs undan.

Ökad samordning och dialog

Genomförandet av den nationella planen, länsplanen och kommunala planer sker parallellt. För att skapa förutsättningar för effektiva processer och största möjliga samhällsnytta behövs samordning och dialog mellan berörda aktörer. Inom Storsthlm samlas många kommuner med erfarenhet av brister i samarbetet med Trafikverket. Det kan därför konstateras att det finns stor utvecklingspotential i att stärka detta område.

Storsthlm anser att samordning och dialog mellan Trafikverket, Region Stockholm och länets kommuner behöver prioriteras högre för att förbättra planprocesser och finansiering.

Flera viktiga objekt saknas i planförslaget

Storsthlm prioriterar en inriktning för länets infrastrukturutbyggnad och framtida utveckling för resor och transporter som möter behovet av:

- Att statliga förhandlingar och avtal följs och att avtalade projekt slutförs
- Tvärförbindelser som binder samman länets olika delar
- Bytespunkter för kollektivtrafiken
- Kapacitetshöjande åtgärder för näringslivets transporter och kollektivtrafik
- Ökade möjligheter till hållbara resor och transporter
- Höjd standard för vägnätet i hela länet
- Stärkta förutsättningar för flygtrafiken med anslutande transporter

I det nuvarande förslaget är Trafikverkets direktiv och givna ekonomiska ramar begränsade, vilket innebär att flera viktiga objekt saknas i planförslaget. Storsthlm menar att flera av dessa objekt behöver föras in i planen. Om de lämnas utanför planen riskerar det att få långsiktiga konsekvenser för Stockholms län. I förslaget saknas tillräckliga satsningar på viktiga knutpunkter och sträckor som skapar stor nationell nytta för gods- och persontransporter och som minskar sårbarheten både för Stockholmsregionen och kommunikationen med övriga Sverige. Det gäller till exempel breddning av E4 på sträckan Arlanda - Häggvik och förbättrade järnvägsanslutningar till Arlanda flygplats. Likaså behövs satsningar på järnvägsanslutningar till hamnarna i Stockholms län, såsom dubbelspår på Nynäsbanan. Ytterligare ett exempel är en förstärkning på väg E4 genom en ny passage av Södertälje kanal och en förstärkning av de nord-sydliga förbindelserna för att avlasta de centrala delarna. Vidare har Stockholms län stor betydelse som transportnod för såväl väg- som tågtransporter. T.ex. är Centralstationens ombyggnad för ökad kapacitet inte bara en regional angelägenhet utan i hög grad ett nationellt intresse som borde beaktas när det gäller de betydelsefulla knutpunkter som finns inom länet.

Med vänlig hälsning

Mats Gerdau
Förbundsordförande
Storsthlm

Johan von Sydow
Förbundsdirektör
Storsthlm